

Veilig blijven werken in tijden van COVID19 Rijschoolbranche

Protocol

Versie 22 december 2021

Ingaand vanaf 19 december 2021 tot tenminste 14 januari 2022

Inhoud

Disclaimer	3
1. Doel van dit protocol	4
2. Opzet van dit protocol	4
3. Lockdown 19 december 2021	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4. Avondklok	5
5. Afstandsregel 1,5 mtr.	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6. Algemeen: verspreiding van het virus	6
6.1 Testen op Corona	6
6.2 Vaccineren	7
7. Maatregelen	7
7.1 Maatregelen ondernemers	7
7.2 Maatregelen medewerkers	8
7.3 Maatregelen rijsschoolhouders	9
7.3.1 Theorielessen en andere trainingen	9
7.3.2 Personenauto (rijbewijs B(E) en Taxi)	9
7.3.3 Motor- en bromfietslessen (rijbewijs A(M))	10
7.3.4 Vrachtauto- en autobuslessen (rijbewijs CDE)	10
7.3.5 Tractorlessen (rijbewijs T)	11
7.4 Maatregelen rijinstructeurs	11
7.5 Maatregelen leerlingen/klanten/bezoekers	12
8. Uitwerking	12
8.1 Feitelijke omschrijving hoe de 1,5 meter gehaald wordt in een standaardbedrijf	12
8.2 Maatregelen per ruimte (1,5 meter / hygiëne / ventilatie)	14
8.2.1 Receptie, balie	14
8.2.2 Winkel	14
8.2.3 Kantoor	15
8.2.4 Magazijn	15
8.2.5 Kantine	15
8.2.6 Wachtruimte	15
8.2.7 Toilet, was- en omkleedgelegenheid	15
8.2.8 Examen bij het IBKI & CBR	16
9. Handhaving	16
10. Communicatie	16
11. Totstandkoming	16
12. Visuele middelen	16
13. Contactpersonen van de betrokken organisaties:	17
Bijlage 1: Poster van de overheid	18
Bijlage 2: Beoordelingskader Ministerie EZK	19
Bijlage 3: Infographic gebruik PBM's	20
Bijlage 4: Gezondheidscheck contactberoepen	21
Bijlage 5: Versiebeheer	22

Disclaimer

Dit protocol is met de grootste zorg samengesteld. In geval van mogelijke onjuistheid in de informatie worden de auteurs graag hiervan op de hoogte gesteld. De inzichten met betrekking tot het COVID19-virus wisselen snel. De laatste versie van dit protocol is op te vragen via de betrokken organisaties of vindt u op de website van deze partijen. Dit protocol wordt indien nodig aangepast aan de laatste stand van de wetenschap en/of veranderde richtlijnen van de overheid. De werkgever, dan wel zelfstandig ondernemer is en blijft verantwoordelijk voor de beoordeling van de veiligheid in zijn/haar organisatie en dient de genoemde maatregelen toe te passen in relatie tot de specifieke omstandigheden in zijn/haar organisatie. De auteurs kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor enige onjuistheid in de informatie.

1. Doel van dit protocol

Het doel van dit protocol is om veilig door te werken ten tijde van de COVID19-pandemie, met het oog op bescherming van de gezondheid van de medewerkers, ondernemers, klanten, leveranciers en overige betrokkenen en tevens ter voorkoming van verspreiding van het virus. De voorgeschreven richtlijnen van het RIVM dienen hierbij als uitgangspunt. Bij wijziging van de inzichten op het gebied van COVID19 zal dit document worden geactualiseerd. Ten minste één keer per maand, of vaker als de actualiteit dat vraagt, bespreken partijen het protocol op basis van ervaring, het uitwisselen van best practices of nieuwe RIVM-adviezen. Updates worden zo snel mogelijk naar ondernemingen gecommuniceerd.

Protocollen zijn nodig om de algemene regels van het RIVM te vertalen naar de realiteit van de openbare ruimte, de werkvloer, het sportveld of de school. Dit algemene protocol voor de Rijsscholen is in samenwerking tot stand gekomen door de brancheverenigingen (BOVAG, FAM, LBKR, VRB), ANWB Rijopleidingen, KNMV, IBKI en CBR met als doel één gezamenlijk protocol dat werkbaar is voor consumenten, medewerkers en ondernemers binnen de rijsschoolbranche.

2. Opzet van dit protocol

- Het protocol gaat uit van de meest actuele landelijke richtlijnen van het RIVM.
- Het protocol is gebaseerd op de bio-arbeidshygiënische strategie, de zogenaamde bronaanpak.
- Het protocol is gebaseerd op beoordelingskader Ministerie EZK, zie bijlage 2.
- De inhoud van dit protocol is bestemd voor bedrijven, medewerkers, klanten, toeleveranciers in de Rijsscholenbranche.
- Aanvullende en/of afwijkende maatregelen binnen een veiligheidsregio zullen niet in het protocol worden opgenomen.

3. Lockdown 19 december 2021

Naar aanleiding van de laatste persconferentie van 18 december jl zijn er nieuwe regels opgesteld tegen verspreiding van het corona virus bij rijexamens en rijlessen.

De rijlessen zijn uitgezonderd van deze lockdown om de continuïteit te borgen en mogen doorgaan. De theorie- en praktijkexamens bij het CBR gaan door.

Regels voor auto-, motor- en brommerrijlessen

- Rijlessen mogen doorgaan voor alle categorieën voertuigen.
- Voor rijlessen gelden de reguliere openingstijden.
- Voor motor- en brommerrijlessen geldt dat met maximaal 1 leerling gereden mag worden.
- Tijdens de rijles mogen er niet meer dan 2 personen (leerling en instructeur) in de auto, vrachtwagen of bus zitten, tenzij er noodzaak is tot een derde persoon i.v.m. uitoefening beroep.
- Het mondkapje is verplicht voor leerling en instructeur.
- Iedereen moet zich zoveel mogelijk houden aan de basisregels tegen verspreiding van het coronavirus.
- Vooraf moet de gezondheidscheck gedaan worden.

Theorielessen

- Klassikale theorielessen zijn niet toegestaan voor de categorie I rijbewijzen. Online is wel toegestaan.

- Theorielessen voor beroep mogen wel worden gegeven. Zoals het theoretische deel van de nascholing voor (beroeps)chauffeurs (code 95) of de theoretische bijscholing voor rijinstructeurs.
- Het CBR heeft op de website meer specifieke [informatie over maatregelen](#) bij praktijktoetsen en nascholingscursussen voor bedrijf en beroep.

Examen CBR

- Theorie- en praktijkexamens en rijtesten gaan door. Alle CBR praktijkexamens zijn toegestaan behalve examene directiechauffeur.

Extra maatregelen bij CBR die in ieder geval gelden tot 14 januari 2022:

- CBR maakt geen uitzondering voor het niet kunnen gebruiken van mondkapjes. Als dit nodig is, stellen ze het examen uit.
- Ze gaan niet met meer dan twee mensen op pad, om het aantal contacten te beperken. Dit betekent onder andere dat:
  - Opleiders mogen niet meer meerijden bij het AVD-examen.
  - Opleiders mogen niet meer meelopen bij het AVB-examen.
  - Opleiders mogen niet meer meerijden bij het AM2-examen.
  - Het examen directiechauffeur niet wordt afgenomen.
  - Er worden geen WRM-stages en RIS-begeleidingen meer gedaan.
  - Binnen alle CBR-locaties blijft het mondkapje op. De enige uitzondering geldt voor deelnemers aan cursussen. Zij mogen het mondkapje afdoen als ze gaan zitten.
  - De horeca is gesloten voor bezoekers.

Op de website van het CBR staat [meer informatie over CBR-examens](#). Het CBR heeft ook meer informatie over de geldigheidsduur van de uitkomsten van afgelegde examens, waaronder het theorie-examen.

4. Avondklok

De avondklok is niet van toepassing.

Met de huidige maatregelen worden de reisbewegingen zoveel mogelijk beperkt.

5. Afstandsregel 1.5 mtr

Theorielessen zijn niet meer toegestaan voor de categorieën I rijbewijzen.

Theorielessen voor beroep mogen wel worden gegeven. Zoals het theoretische deel van de nascholing voor (beroeps)chauffeurs (code 95) of de theoretische bijscholing voor rijinstructeurs.

De theorielessen vallen onder *'samenkomsten voor training en scholing in het kader van de uitoefening van beroep en bedrijf'*. Hiervoor geldt dat per 18 november de 1,5 meter plicht weer ingaat, placering moet plaatsvinden en het scheiden van stromen van publiek geadviseerd wordt. De gezondheidscheck is verplicht. Op de locatie zijn de hygiënemaatregelen op orde en wordt er voldoende geventileerd. Het mondkapje mag nadat plaats is genomen op de stoel af.

Kijk hier voor de meeste actuele stand van zaken met betrekking tot het geven van rijlessen op [Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl).

6. Algemeen: verspreiding van het virus

Het virus verspreidt zich via druppeltjes in de lucht. De druppeltjes komen uit neus, keel en mond. Bij hoesten, kuchen, niezen, spreken, etc. kunnen de druppeltjes vrijkomen waarin het virus zit. Overdracht van het virus van persoon op persoon vindt plaats als iemand aan deze druppeltjes wordt blootgesteld.

De basismaatregelen om verspreiding van druppeltjes te voorkomen zijn:

- Afstand houden van tenminste 1,5 m tot andere personen.
- Thuisblijven bij klachten (hoofdpijn, griep, hoesten, kortademigheid, koorts).

De vrijgekomen druppeltjes met virus kunnen op handen terecht komen. De handen hebben contact met allerlei voorwerpen en materialen (deurhendels, stuur, versnellingspook, handrem, spiegels, hoofdsteun, sluiting veiligheidsgordel, stoelknoppen, touchscreen, etc.). Overdracht van het virus van persoon op persoon vindt plaats als iemand anders ook contact heeft met het besmette materiaal en vervolgens contact heeft met ogen, neus of mond waardoor het virus in het lichaam kan komen. Het virus kan enkele uren tot dagen blijven leven, dus goede hygiëne is van belang.

De basismaatregelen om verspreiding via contact te voorkomen zijn:

- Verspreiding van druppeltjes met virus voorkomen door in de elleboog te hoesten, kuchen en niezen.
- Ten minste 6 keer per (werk)dag handen wassen met water en zeep volgens de voorschriften. In ieder geval moeten de handen worden gewassen voor het eten, na toiletbezoek, na het schoonmaken, na het snuiten van de neus.
- Geregeld reinigen (met water en zeep of met desinfectiemiddel) van middelen/voorwerpen die door meerdere personen worden vastgepakt of aangeraakt.
- Zorgen voor voldoende geventileerde ruimten.

6.1 Testen op Corona

Het is voor iedereen mogelijk zich op Corona te laten testen, ongeacht of men klachten heeft. Klachten kunnen zijn hoofdpijn, verkoudheid, kortademigheid, hoesten, koorts (vanaf 38 °C) of plotseling verlies van reuk of smaak. Een afspraak kan gemaakt worden via landelijk telefoonnummer 0800-1202. Hiervoor is het burger service nummer (BSN) nodig (zie paspoort, ID of rijbewijs). De test is gratis. Na de test gaat men direct naar huis en blijft thuis totdat de uitslag bekend is. Bij een positieve test vindt nader contactonderzoek door de GGD of eigen organisatie plaats en gaat de persoon in quarantaine. Is de test negatief, dan kan de geteste persoon naar buiten en weer aan het werk.

Testen om veilig te werken

Werkgevers kunnen hun werknemers laten testen. Zo kunnen zij de veiligheid op de werkvloer vergroten voor werknemers die niet thuis kunnen werken.

Testen kan besmettingen opsporen en meer mogelijk maken

Preventief testen van mensen helpt om vroegtijdig besmettingen op te sporen. En om coronabesmettingen op de werkvloer te voorkomen. Op die manier kunnen werkgevers hun werknemers een veiligere werkomgeving bieden. Maar thuiswerken is en blijft de norm.

Regeling voor testen werknemers

De [financiële regeling voor werkgevers](#) die hun personeel willen testen is vervallen. Werkgevers kunnen tegen betaling bij commerciële bedrijven werknemers die niet thuis kunnen werken laten testen. Én voor wie het niet altijd mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden.

Bedrijfsartsen en arbodiensten betrokken

Testen van personeel gebeurt onder verantwoordelijkheid van de bedrijfsartsen en arbodiensten. Er is een toolkit en een online helpdesk op [Werkgeverstesten.nl](#). Hier vindt u meer informatie over het testen van werknemers.

Bij gebruik van de CoronaMelder app: indien de CoronaMelder app aangeeft dat iemand zich moet laten testen, dan gaat deze in quarantaine, waarna deze zich na vijf dagen na contact met een corona patiënt kan laten testen. Is de test negatief dan kan deze persoon weer aan het werk. Bij een positieve test gaat de persoon voor 7 dagen vanaf de eerste klachten in quarantaine.

6.2 Vaccineren

Het is mogelijk dat mensen zich laten vaccineren tegen het Corona-virus. Na vaccinatie met aanvullend de booster vaccinatie is men beter beschermd bij besmetting met het virus.

7. Maatregelen

Omdat het COVID19-virus besmettelijk is, moet u als ondernemer maatregelen nemen die de veiligheid van uw medewerkers, van uw klanten, uw leveranciers en u zelf vooropstellen.

7.1 Maatregelen ondernemers

- Neem organisatorische maatregelen binnen het bedrijf. Maak ook iemand COVID19-verantwoordelijk: iemand die continu aandacht heeft voor de risico's van COVID19 en een veilige werkwijze en die fungeert als aanspreekpunt en maatregelen/hulpmiddelen organiseert. Denk hierbij aan de preventiemedewerker.
- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden indien mogelijk vanuit huis gedaan.
- Werk zoveel mogelijk op afspraak.
- Hang hygiëne- en gedragsregels op bij de ingang van het bedrijf en herhaal dit ook binnen.
- Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf (poster **bijlage 1** Rijksoverheid). Voorbeelden zijn:
  - Presenteren van de regels op een display bij de toegang.
  - Presenteren op toegangsdeur(en).
  - Op alle toiletten en in kantines.
- Naast iedere kraan en naast iedere deur moeten desinfectiemiddelen en een instructieposter worden geplaatst. Zie erop toe dat deze middelen tijdig aangevuld worden en dat deze liefst zonder contact ingeschakeld worden. Haal stoffen handdoeken weg en vervang ze door papieren handdoeken.

- Zorg voor maximale hygiëne: alle contactoppervlakten worden geregeld (dagelijks of telkens na gebruik) gedesinfecteerd, zoals pinautomaat, balie, deurknoppen, koffiemachine, leuningen, prullenbakken, gereedschap, sleutels, toilet, bedieningsmiddelen voertuigen, etc. volgens de richtlijnen vanuit het RIVM (hoofdstuk 2 en 3): <https://lci.rivm.nl/index.php/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>. Zorg er in ieder geval voor dat medewerkers minstens 1x per uur, voor en na het helpen van iedere bezoeker, hun handen wassen en dat oppervlaktes minstens 1x per uur of voor iedere nieuwe gebruiker gedesinfecteerd worden.
- Draag zorg voor een optimale ventilatie in ruimtes.
- Tenminste 6 keer per (werk)dag handen wassen met water en zeep volgens de voorschriften. In ieder geval moeten de handen worden gewassen voor het eten, na toiletbezoek, na het schoonmaken, na het snuiten van de neus.
- Geef medewerkers een uitgebreide instructie over de uitvoering van het protocol in het bedrijf voordat medewerkers hun werk hervatten.
- Geef medewerkers de instructie dat zij klanten/bezoekers aanspreken op overtreding van de regels.
- Geef medewerkers instructie over juist gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's): wanneer en hoe te gebruiken. Zorg dat de nodige beschermingsmiddelen beschikbaar zijn.
- Alle persoonlijke beschermingsmiddelen voor tegengaan van verspreiding van het COVID19-virus worden door de werkgever gratis ter beschikking gesteld en tenminste één keer per dag aangevuld.
- Zorg voor handhaving van de regels in en om het bedrijf waarbij mogelijk samengewerkt wordt in de handhaving met externe partijen (bijv. inspecties, gemeente voor handhaving publieke ruimte om het bedrijf heen).
- Aanpassingen op de werkplek zullen in samenspraak met de Ondernemingsraden/ Personeelsvertegenwoordigingen gebeuren met betrekking tot de wettelijke verplichte Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) waarin bedrijven aangeven welke specifieke maatregelen zij gaan nemen om het risico op besmetting te voorkomen.

7.2 Maatregelen medewerkers

- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: hoofdpijn, verkoudheid, loopneus, keelpijn, lichte hoest, koorts (vanaf 38 °C). Je kunt pas weer naar buiten wanneer je 24 uur geen klachten meer hebt.
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf 38 °C) en/of benauwdheidsklachten. Als iedereen gedurende 24 uur geen klachten heeft, mag je weer naar buiten. Zie de quarantaineregels van [Rijksoverheid](#).
- Schud geen handen.
- Gebruik zoveel mogelijk eigen apparatuur, gereedschap, telefoon, etc. en reinig die ook regelmatig.
- Conform de adviezen van het RIVM zorgt regulier schoonmaken van oppervlakken en aanraakpunten in normale situaties voor een voldoende hygiëneniveau om besmetting te voorkomen. Reinig spullen, materieel en gereedschappen geregeld, bijv. na iedere klus. Desinfecteer deze bij voorkeur. Desinfecteer vaststaand of schaars materiaal voor iedere nieuwe gebruiker.
- Was je handen geregeld uitvoerig met water en zeep, in ieder geval voor en na pauze, het eten, toiletbezoek, een klus, reizen met OV, schoonmaken, na het snuiten van de neus, etc.
Volg de richtlijn voor handen wassen: <https://www.rivm.nl/hygiene/handen-wassen>
- Hoest, kuch en nies in je elleboog. Gebruik papieren zakdoekjes en gooi deze direct na gebruik weg.
- Gebruik voorgeschreven PBM's op de juiste wijze. Zorg voor geregelde vervanging. Zie voor juiste wijze van gebruik van PBM bijlage 3.

- Voor thuiswerken geldt dat de werkgever moet zorgen voor een veilige en gezonde werkplek en voldoende instructie over het juiste gebruik ervan. Als er nog geen goed ingerichte thuiswerkplek is, dan moet er overleg zijn tussen medewerker en werkgever over wat er nodig is om klachten te voorkomen (een goede bureaustoel, los beeldscherm, laptopstandaard, losse muis en een toetsenbord).
- Bij twijfel rond ziekte kunnen medewerkers terecht bij een bedrijfsarts (open spreekuur).

7.3 Maatregelen rijsschoolhouders

Voor rijlessen gelden de reguliere openingstijden.

Check vooraf: De rijsschoolhouder is verplicht de gezondheidscheck te doen door voorafgaand aan de dienstverlening vast te stellen dat zowel instructeurs, leerlingen als huisgenoten van voorgenoemde groepen geen klachten hebben die passen bij COVID-19. Voorafgaand aan de werkdag mogen aan de instructeurs de volgende 5 controlevragen (zie tevens bijlage 4) worden gesteld:

- I. Had je een van de volgende klachten in de afgelopen 24 uur: hoofdpijn, hoesten, neusverkoudheid, koorts van 38 °C of meer, benauwdheidsklachten?
- II. Heb je op dit moment een huisgenoot of gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
- III. Heb je het nieuwe coronavirus gehad en is dit de afgelopen 7 dagen vastgesteld (in een lab)?
- IV. Heb je een huisgenoot /gezinslid met het nieuwe coronavirus en heb je in de afgelopen 14 dagen contact met hem/haar gehad terwijl hij/zij nog klachten had?
- V. Ben je in thuisisolatie omdat je:
  - direct contact hebt gehad met iemand met corona?
  - terug bent gekomen uit een COVID-19 risicogebied (code rood of oranje)?

De instructeur is verplicht voorafgaand aan elke les een checkgesprek over de gezondheid voeren met de leerling. Worden hier alle vragen met 'nee' beantwoord, dan kan de les starten. Het opslaan van deze informatie is verboden.

7.3.1 Theorielessen en andere trainingen

De theorielessen vallen onder '*samenkomsten voor training en scholing in het kader van de uitoefening van beroep en bedrijf*'. Hiervoor geldt dat per 18 november de 1,5 meter plicht weer ingaat, placering moet plaatsvinden, het scheiden van stromen van publiek geadviseerd wordt. Het dragen van het mondkapje is verplicht. Het checkgesprek moet gevoerd worden. Op de locatie zijn de hygiënemaatregelen op orde. Het ventileren/luchten van de theorielokalen of andere publiek toegankelijke ruimtes is sterk aan te bevelen.

Theorielessen zijn niet toegestaan voor de categorie I rijbewijzen.

Theorielessen met een beroeps- of bedrijfsmatig karakter, bijv. code 95 training/nascholing en bijscholing voor instructeurs zijn opengesteld.

7.3.2 Personenauto (rijbewijs B(E) en Taxi)

- Rijlessen kunnen gegeven worden; voor rijlessen gelden de reguliere openingstijden. Het mondkapje is verplicht voor leerling en instructeur.
- Iedereen moet zich aan de basisregels tegen verspreiding van COVID-19 houden zoals inachtneming van de 1.5 meter afstandsmaatregel.
- De gezondheidscheck is verplicht maar mag niet geregistreerd worden.

- Tijdens de rijles mogen maximaal twee personen in de auto aanwezig zijn, tenzij er noodzaak is tot een derde persoon i.v.m. uitoefening van het beroep. Een voorbeeld hiervan is het WRM-examen en de WRM-Stage.
- Tussen de lessen met twee verschillende leerlingen dient de instructeur het voertuig goed te reinigen en te ventileren door ramen/portieren tegenover elkaar te openen.
- Bedieningsmiddelen (deurhendels, stuur, versnellingspook, handrem, spiegels, hoofdsteun, sluiting veiligheidsgordel, stoelknoppen, touchscreen, etc.) worden door de instructeur na elke leerling gedesinfecteerd met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) in andere vorm.
- Tijdens de rijles is het dragen van een mondkapje verplicht voor zowel de leerlingen als de instructeur. Leerlingen moeten zelf zorgdragen voor de beschermingsmaterialen.
- Tijdens de rijles de auto zoals te doen gebruikelijk ventileren (niet overmatig, niet te weinig, niet recirculeren).
- Vermijd fysiek contact;
- Geef medewerkers een uitgebreide instructie over de wijze waarop het protocol in de diverse locaties van het bedrijf moet worden uitgevoerd.
- Geef medewerkers de instructie dat zij klanten/bezoekers moeten aanspreken op ongewenst gedrag bij overtreding van de regels.
- Instructies en maatregelen ook in het lesvoertuig zichtbaar aangeven. Aanbevolen wordt om deze richtlijnen ook op de website van de onderneming te plaatsen en in de lesvoorwaarden overeenkomsten te vermelden.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

7.3.3 Motor- en bromfietslessen (rijbewijs A(M))

- Rijlessen mogen gegeven worden aan maximaal 1 leerling.
- De gezondheidscheck is verplicht maar mag niet geregistreerd worden.
- Aanbevolen wordt dat leerlingen hun eigen helmen, handschoenen en kleding gebruiken.
- Communicatieset en bedieningsmiddelen van het lesvoertuig dienen voor en na elke rijles door de instructeur te worden gedesinfecteerd met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.
- Gebruik van eigen oortjes en kleding door de leerling wordt aanbevolen.
- Geef medewerkers een uitgebreide instructie over de wijze waarop het protocol in de diverse locaties van het bedrijf moet worden uitgevoerd.
- Geef medewerkers de instructie dat zij klanten/bezoekers moeten aanspreken op ongewenst gedrag bij overtreding van de regels.
- Instructies en maatregelen worden voorafgaand aan de les met de leerling nogmaals doorgenomen. Aanbevolen wordt om deze richtlijnen ook op de website van de onderneming te plaatsen en in de lesvoorwaarden overeenkomsten te vermelden.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

7.3.4 Vrachtauto- en autobuslessen (rijbewijs CDE)

- Rijlessen kunnen gegeven worden gedurende de reguliere openingstijden
- Het mondkapje is verplicht voor leerling en instructeur.
- Iedereen moet zich aan de basisregels tegen verspreiding van COVID-19 houden zoals inachtneming van de 1.5 meter afstandsmaatregel.
- Tijdens de rijles mogen maximaal twee personen in het voertuig aanwezig zijn, tenzij er noodzaak is tot een derde persoon i.v.m. uitoefening beroep.
- De gezondheidscheck is verplicht maar mag niet geregistreerd worden.
- Tussen de lessen met twee verschillende leerlingen dient de instructeur het voertuig goed te reinigen en te ventileren door ramen/portieren tegenover elkaar te openen.

- Bedieningsmiddelen (deurhendels, stuur, versnellingspook, handrem, spiegels, hoofdsteun, sluiting veiligheidsgordel, stoelknoppen, touchscreen, etc.) worden door de instructeur na elke leerling gedesinfecteerd met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.
- Tijdens de rijles is het dragen van een mondkapje per 6 november weer verplicht voor zowel de leerlingen als de instructeur. Leerlingen moeten zelf zorgdragen voor de beschermingsmaterialen.
- Geef medewerkers een uitgebreide instructie over de wijze waarop het protocol in de diverse locaties van het bedrijf moet worden uitgevoerd.
- Geef medewerkers de instructie dat zij klanten/bezoekers moeten aanspreken op ongewenst gedrag bij overtreding van de regels.
- Instructies en maatregelen ook in het lesvoertuig zichtbaar aangeven. Aanbevolen wordt om deze richtlijnen ook op de website van de onderneming te plaatsen en in de lesvoorwaarden overeenkomsten te vermelden.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

7.3.5 Tractorlessen (rijbewijs T)

- Rijlessen kunnen gegeven worden gedurende de reguliere openingstijden..
- Het mondkapje is verplicht voor leerling en instructeur.
- Iedereen moet zich aan de basisregels tegen verspreiding van COVID-19 houden zoals inachtneming van de 1.5 meter afstandsmaatregel.
- De gezondheidscheck is verplicht maar mag niet genoteerd worden.
- Tijdens de rijles mogen maximaal twee personen in de tractor aanwezig zijn, tenzij er noodzaak is tot een derde persoon i.v.m. uitoefening beroep..
- Tussen de lessen met twee verschillende leerlingen dient de instructeur het voertuig goed te reinigen en te ventileren door ramen/portieren tegenover elkaar te openen.
- Bedieningsmiddelen (deurhendels, stuur, versnellingspook, handrem, spiegels, hoofdsteun, sluiting veiligheidsgordel, stoelknoppen, touchscreen, etc.) worden door de instructeur na elke leerling gedesinfecteerd met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.
- Tijdens de rijles is het dragen van een mondkapje per 6 november weer verplicht voor zowel de leerlingen als de instructeur. Leerlingen moeten zelf zorgdragen voor de beschermingsmaterialen.
- Tijdens de rijles het voertuig zoals te doen gebruikelijk ventileren (niet overmatig, niet te weinig, niet recirculeren).
- Geef medewerkers een uitgebreide instructie over de wijze waarop het protocol in de diverse locaties van het bedrijf moet worden uitgevoerd.
- Geef medewerkers de instructie dat zij klanten/bezoekers moeten aanspreken op ongewenst gedrag bij overtreding van de regels.
- Instructies en maatregelen ook in het lesvoertuig zichtbaar aangeven. Aanbevolen wordt om deze richtlijnen ook op de website van de onderneming te plaatsen en in de lesvoorwaarden overeenkomsten te vermelden.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

7.4 Maatregelen rijinstructeurs

De instructeur is verplicht voorafgaand aan de dienstverlening het checkgesprek over de gezondheid met de leerling te voeren. Worden hier alle vragen met 'nee' beantwoord, dan kan de les starten.

- Tussen de lessen met twee verschillende leerlingen dient de instructeur het voertuig goed te reinigen en te ventileren door ramen/portieren tegenover elkaar te openen.

- Maak contactoppervlakken en aanraakpunten (deurhendels, stuur, versnellingspook, handrem, spiegels, hoofdsteun, sluiting veiligheidsgordel, stoelknoppen, touchscreen, etc.) in de lesauto voor en na elke leerling schoon met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70% (IPA) in andere vorm.
- Tijdens de rijles is het dragen van een niet-medisch mondkapje weer verplicht voor zowel de leerling als de instructeur. Leerlingen moeten zelf zorgdragen voor deze beschermingsmiddelen.
- Schud geen handen.
- Maak algemene ruimtes op reguliere wijze schoon.
- Was je handen min. 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken.
- Hoest, kuch en nies in de elleboog en neem papieren zakdoekjes mee.
- Neem afsluitbare afvalzakjes mee in het lesvoertuig en laat de leerling na afloop van de les deze meenemen en weggooien.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: hoofdpijn, neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 °C). Zie de quarantaineregels van [Rijksoverheid](#).
- Als een huisgenoot Corona gerelateerde klachten vertoond of corona heeft moet u ook als u volledig bent gevaccineerd in quarantaine. Zie: [Informatiebrief huisgenoten - immuun | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#)
- Als een huisgenoot Corona gerelateerde klachten vertoond of corona heeft moet u als u niet volledig bent gevaccineerd in quarantaine. Zie: [Informatiebrief huisgenoten - immuun | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#)
- Vermeld informatie over werkwijze ivm COVID19 voor leerlingen op de website (pop-up of homepage).
- Neem informatie over werkwijze ivm COVID19 telefonisch door met de leerlingen (intake).
- Communiceer informatie over werkwijze ivm COVID19 voor leerlingen ook digitaal bij bevestiging afspraak/reservering.
- Presenteer informatie over werkwijze ivm COVID19 voor leerlingen zichtbaar op de vestiging en in de lesvoertuigen.

7.5 Maatregelen leerlingen/klanten/bezoekers

- Schud geen handen.
- Bespreek de regels vooraf met de rijinstructeur en lees de afspraken op de website.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: hoofdpijn, neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 °C) en laat je testen.
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 °C) en/of benauwdheidsklachten.
- Was voorafgaand aan de afspraak/het bezoek je handen met zeep, minimaal 20 seconden. Gebruik bij voorkeur papieren handdoekjes voor het afdrogen van je handen.
- Handel zaken zoveel mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Vermijd het openbaar vervoer.

8 Uitwerking

8.1 Feitelijke omschrijving hoe de 1,5 meter gehaald wordt in een standaardbedrijf

Situaties alle sectoren	Bronaanpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
Algemene maatregelen in uw bedrijf	- Niet naar het werk gaan door medewerker bij COVID19-infectie van jezelf of een gezinslid.	<ul style="list-style-type: none"> - Schud geen handen. - Het dragen van een niet-medisch mondkapje in openbare ruimte is verplicht. 	Als contact met oppervlakken die mogelijk besmet zijn met virus niet te vermijden is, draag dan handschoenen. Alle typen handschoenen zijn geschikt, zorg

Situaties alle sectoren	Bronaankpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
	<ul style="list-style-type: none"> - Niet naar het werk gaan bij verkoudheidsklachten. - Niet naar het werk gaan als een gezinslid koorts heeft. - Thuiswerk organiseren als de functie dat toelaat, in overleg met de werkgever. <p>Uitzondering is de medewerker in een cruciaal beroep in een vitaal proces.¹ Tevens zijn uitgezonderd medewerkers die onmisbaar zijn voor cruciale beroepsgroepen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Regelmatig de handen wassen en/of gebruik maken van desinfecterende handgel. 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) in andere vorm.² Was je handen min. 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken of na het aanraken van bijvoorbeeld sleutels of leveringen van derden. - Gezicht niet of zo weinig mogelijk aanraken, in de elleboog niezen/ hoesten, zelf papieren zakdoekjes meenemen. En deze direct na één keer gebruik weggooien. Daarna handen wassen. - Regelmatig schoonmaken. Als het kan spullen/gereedschappen desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes of schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) in andere vorm. - Deel je gereedschap en telefoon niet met anderen. - Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon. - Vervang PBM's (handschoenen, wegwerphandschoenen) regelmatig bijvoorbeeld na iedere klus. - Ventileer werk- en kantoorruimte. - Werk zoveel mogelijk in vaste teams. - Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf door bijvoorbeeld het presenteren van de regels op een display bij de toegang, het presenteren op toegangsdeur(en) 	<p>wel dat ze na gebruik worden weggegooid of worden gereinigd met water en zeep of worden ontsmet.</p> <p>Gebruik van een niet-medisch mondkapje in publieke ruimten is verplicht.</p> <p>Een (niet-medisch) mondkapje beperkt verspreiding van druppeltjes met het virus.</p>

¹ Raadpleeg voor een overzicht van de vitale processen en cruciale beroepen de volgende website: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>

² Opgelet: door veelvuldig handen wassen en desinfecteren ontvet de huid, waarmee de zogenaamde barrièrefunctie verdwijnt. Om dat tegen te gaan dient regelmatig een verzorgende handcrème te worden gebruikt.

Situaties alle sectoren	Bronaanpak	Technisch en organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermingsmiddelen
		markeringen/afzettingen van afstanden bij toegang/ingang/receptie.	

8.1 Maatregelen per ruimte (1.5 mtr. ruimte / hygiëne / ventilatie)

Voor alle ruimtes geldt:

- Maak algemene ruimtes op reguliere wijze schoon. Overleg (met het schoonmaakbedrijf) of verhoging van de schoonmaakfrequentie wenselijk is, gezien gebruiksintensiteit en mate van vervuiling.
- Maak contactoppervlakken (balies, werkplekken) en aanraakpunten meerdere keren per dag schoon op de reguliere wijze. Frequentie afhankelijk van gebruiksintensiteit en vervuiling (en in overleg met schoonmaakbedrijf).
- Zorg dat de schoonmaker veilig kan werken met voldoende afstand tot andere mensen. Zorg dat de ruimte waar de schoonmaker aan het werk is, niet toegankelijk is voor anderen, of zet een voldoende grote werkruimte rondom de schoonmaker af.
- Zorg voor voldoende ventilatie van ruimten door ramen en deuren regelmatig te openen of door gebruik te maken van de klimaatinstallatie van een gebouw.

8.2.1 Receptie, balie

- Houd 1.5 mtr afstand van elkaar.
- Receptie en balie zijn gesloten.
- Laat klanten zoveel mogelijk op afspraak komen.
- Geef klanten/bezoekers vooraf de COVID19-regels die ter plaatse gelden.
- Vermeld de instructies op de toegangsdeur voor het maximaal aantal personen aan de receptie/balie. Basisregel is 1 persoon per 5m²
- Verzamel voor de afspraak zo veel mogelijk informatie vooraf per telefoon, e-mail, app of website.
- Documenten zoveel mogelijk digitaal afhandelen (mailen, fotograferen, scannen) in plaats van op papier.
- Klant legt sleutel en eventuele documenten op specifieke plaats op balie. De sleutel wordt gedesinfecteerd na ontvangst. Bij teruggaaf sleutel en papieren wordt dezelfde werkwijze in omgekeerde volgorde gehanteerd: voor teruggaaf de sleutel desinfecteren.
- Na elke intake met overdracht van middelen de handen goed wassen.

8.2.2 Winkel

* Vanaf 6 november is het in publieke ruimtes verplicht om een niet medisch mondkapje te dragen

- Houd 1.5 mtr. afstand van elkaar.
- Winkels zijn gesloten.
- Stimuleer de mogelijkheid van online bestellen en bezorgen van middelen.
- Bied de mogelijkheid om gekochte spullen op te halen zonder het betreden van de winkel.
- Bied binnenkomende klanten de mogelijkheid de handen te desinfecteren (sanitizing).
- Bedien klanten zoveel mogelijk van achter een balie.
- Vul de schappen in een winkel op rustige momenten, zo mogelijk buiten openingstijden.
- Zorg dat de bevoorrading van de winkel waar mogelijk gescheiden is van de toegang van de klanten.
- Overweeg gewijzigde openingstijden om spreiding van klanten te faciliteren of biedt private shopping aan.
- Zorg voor veelvuldig dagelijkse desinfectie van bedieningsmiddelen, contactoppervlakken, deurklinken, e.d.

- Betalen bij voorkeur contactloos of met pin. Maak een specifieke plek waar geld kan worden neergelegd. Reinig die plek geregeld na gebruik.
- Reinig de handen geregeld in het bijzonder na ontvangst van geld.

8.2.3 Kantoor

* Vaaf 13 november is het nadrukkelijke advies om zoveel mogelijk thuis te werken tenzij het niet anders kan.

- Houd 1.5 mtr. afstand van elkaar.
- Om piekdruk te voorkomen gespreide aanvangstijden en vertrektijden aanhouden.
- Bij meerdere afdelingen binnen een bedrijf wordt onderling contact zoveel mogelijk vermeden.
  - Zorg voor voldoende beschermende middelen en hygiënische maatregelen (handgel, water en zeep) op de afdeling.
  - Desinfecteer bureaus/balies na gebruik.
  - Bij gedeelde computers/toetsenborden/muis deze desinfecteren.

8.2.4 Magazijn

- Beperk het contact met de koeriers en bezorgdiensten zoveel mogelijk.
- Houd 1.5 mtr. afstand van elkaar.
- Laat producten zoveel mogelijk op een vaste plek afleveren, bij voorkeur bij een toegang van het bedrijf of nachtvrachtruimte.
- Beperk het aftekenen van bonnen van ontvangst (papier of digitaal) zoveel mogelijk.
- Indien digitaal afgetekend moet worden, reinig dan het apparaat (en pennetje) geregeld na gebruik.
- Indien papieren afgetekend moeten worden, gebruik dan de eigen pen.
- Laat geen derden toe tot het magazijn.
- Creëer voor zover mogelijk een looproute/ looprichting.
- Bedien klanten van achter een balie, eventueel voorzien van doorzichtig (plexiglas) scherm.
- Betaling per bank, pin of contactloos (pin of mobiel).

8.2.5 Kantine

- Kantines zijn gesloten.

8.2.6 Wachtruimte

- Verwijder niet noodzakelijke middelen uit de wachtruimte, zoals tijdschriften, folders, speelgoed, geen koekjes, etc. en stel de drankautomaat buiten gebruik.
- Wachtruimten zijn voor leerlingen niet toegankelijk.

8.2.7 Toilet, was- en omkleedgelegenheid

- Houd 1.5 mtr. afstand van elkaar.
- Toiletten zijn gesloten voor derden. Alleen bij hoge nood kunnen deze worden geopend. Mensen kunnen daar wel hun handen wassen.
- Zorg voor voldoende (aanvulling van) (vloeibare)zeep en materialen om handen af te drogen. Gebruik bij voorkeur handdoeken voor eenmalig gebruik van papier.
- Toiletten worden dagelijks of meerdere keren per dag gereinigd en gedesinfecteerd, inclusief kranen, deurknoppen, lichtknoppen, etc. waarmee veelvuldig contact is. Hierbij worden persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt. De schoonmakers moeten goed beschermd zijn, geef dat aan en verwijst naar de link van de schoonmaaksector:

<https://www.ras.nl/corona/protocolwijzer/>

- Communiceer dat het toilet doorgespoeld dient te worden met de klep dicht (i.v.m. mogelijke overdracht van virusdeeltjes door verspreiding via de lucht).
- In de was- en omkleedgelegenheid wordt 1,5 meter onderlinge afstand gehouden. Indien de ruimte dit niet toelaat, wordt voorkomen dat er piekdrukke ontstaat door eind- en begintijden te spreiden.

8.2.8 Examen bij het IBKI & CBR

- Het IBKI heeft een eigen hygiëne protocol voor de WRM examens opgesteld. Deze is via de volgende link in te zien: <https://www.ibki.nl/wp-content/uploads/2021/03/Protocol-WRM-IBKI-maart-2021.pdf>
- De meest recente versie van het hygiëne protocol van het CBR is in te zien via de volgende link: <https://www.cbr.nl/nl/over-het-cbr/over/laatste-nieuws/veiligheid-bij-examencentra-cbr.htm>

9 Handhaving

- Directie/vestigingsmanager is verantwoordelijk voor handhaving van het protocol.
- Per vestiging wordt aangeraden om een COVID19-verantwoordelijke aan te stellen, die continue aandacht heeft voor de risico's van COVID19 en een veilige werkwijze en die fungeert als aanspreekpunt en maatregelen/hulpmiddelen organiseert. Denk hierbij aan de preventiemedewerker.
- Eén keer per maand brengt de COVID19-verantwoordelijk een update uit met daarin aandacht voor de laatste RIVM-inzichten, aandachtspunten en best practices op het gebied van naleving van dit protocol.
- Medewerkers worden aangemoedigd elkaar en derden aan te spreken op het gewenste gedrag.

10 Communicatie

De Rijksoverheid heeft een uitgebreide hoeveelheid campagnemiddelen (posters, flyers etc.) met uitleg over de richtlijnen van het RIVM en praktische aanwijzingen over hoe de verspreiding van het COVID19-virus tegen te gaan. Via deze [link](#) kunt u deze downloaden. Deze posters en flyers kunt u gebruiken binnen uw bedrijf. Er is ook materiaal beschikbaar voor laaggeletterden. Sociale partners hebben hun eigen kanalen om te communiceren.

Dit protocol dient als basis van waaruit aangesloten branchepartijen hun achterban informeren met eigen formats / communicatiemiddelen.

Zo mogelijk worden standaard voorbeeldformulieren ter beschikking gesteld die bedrijven/medewerkers kunnen inzetten naar hun klanten/leveranciers/contacten. Bedrijven communiceren deze werkwijze met hun klanten en leveranciers.

11 Totstandkoming

Dit algemene protocol voor de Rijsscholenbranche is tot stand gekomen door samenwerking tussen de brancheverenigingen (BOVAG, FAM, LBKR, VRB), ANWB Rijopleidingen, KNMV, CBR en IBKI met als doel één gezamenlijk protocol, dat werkbaar is voor klanten, medewerkers en ondernemers binnen de rijsschoolbranche.

12 Visuele middelen

Iedere branchevereniging kan hier naar eigen look & feel de communicatie middelen inzetten en displayen.

Dit protocol wordt bijgewerkt als er nieuwe richtlijnen zijn. Kijk voor actuele informatie over het COVID19-virus en maatregelen op www.rivm.nl.

13 Contactpersonen van de betrokken organisaties:

Ondernemers met vragen binnen een branchevereniging kunnen zich wenden tot:

- BOVAG, Hannie Tak, Branchemanager Rijscholen BOVAG, hannietak@bovag.nl
- FAM, Jean-Paul Lam, Bestuur FAM jp@paullam.nl
- LBKR, Jos Post, Voorzitter LBKR, jos.pst00@gmail.com
- VRB, Jos van Zuylen, Voorzitter Vereniging Rijschool Belang VRB, voorzitter@vrb.nu
- VRB Irma Brauers Steijns, Secretaris Vereniging Rijschool Belang VRB, vrb_secretaris@vrb.nu
- ANWB Rijopleidingen, Sander Borsten, Directeur ANWB Rijopleiding, sborsten@anwb-rijopleiding.nl
- KNMV, Arjan Everink, Hoofd afdeling Verkeer en Rijopleidingen, a.everink@knmv.nl
- CBR, Ed Eering, Operationeel manager Rijvaardigheid. Rijvaardigheid.secretariaat-Arnhem@cbr.nl
- IBKI, Team WRM, info@ibki.nl

Bijlage 2: Beoordelingskader Ministerie EZK

Sectorprotocollen worden ontwikkeld langs afgestemd kader

Minimum-eisen	Regels		Toelichting van maatregelen om de branche veilig te laten werken voor iedere stakeholder (bijv. medewerkers, klanten, leveranciers). RIVM richtlijnen aanvullen met specifieke maatregelen voor de brancheomgeving. Maatregelen zijn zo concreet mogelijk geformuleerd (bijv. max. 5 personen per 100 m2, handenwassen na elke handeling X) en bevatten ten minste de elementen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Afstand houden (bijv. 1,5 meter, eenrichtingsverkeer aanbrengen, schotten, werken in shifts / op afspraak) ▪ Bescherming (bijv. maskers, handschoenen, welke deuren kunnen openblijven om contact te voorkomen) ▪ Hygiëne (bijv. handenwassen, handsanitizer bij ingang, dagelijkse ontsmetting)
	Uitwerking	Handhaving	Toelichting hoe <u>de onderneming</u> de maatregelen handhaaft (bijv. medewerker aangesteld om proces te begeleiden, medewerkers spreken elkaar en klanten aan op gedrag en geven bij binnenkomst mondelinge instructie). Verwijzing naar benodigde handhaving door inspecties (indien van toepassing)
		Voldoende breed	Toelichting dat maatregelen betrekking hebben op alle onderdelen / locaties binnen de onderneming (bijv. ingang, magazijn, toiletten, kassa)
		Communicatie	Toelichting dat protocol op alle stakeholders van toepassing is (bijv. medewerkers, klanten, leveranciers). Maatregelen worden zo begrijpelijk en specifiek mogelijk gecommuniceerd (bijv. kom met max 2 personen) en op meerdere plekken herhaald (bijv. website, ingang, etalageruit, toiletten) Maatregelen communiceren het gewenste bedrag en niet het ongewenste gedrag
		Totstandkoming	Toelichting dat protocol tot stand is gekomen met diverse brancheverenigingen, werknemers en maatschappelijke partners (indien van toepassing)
Waardevolle toevoegingen	Vernieuwend	Inspirerende / innovatieve maatregelen (bijv. toepassing van digitale oplossingen, nieuwe verdienmodellen en kansen van de 1,5 meter economie)	
	Visueel aansprekend	Maatregelen zijn visueel aansprekend gepresenteerd	

Bijlage 3: Infographic gebruik PBM's

Rijksoverheid

1 april 2020

Stop de verspreiding van het coronavirus
Hygiëne: wat moet je doen?

Was vaker je handen.

- Was je handen zo vaak mogelijk met water en zeep. Druk je daarbij goed.
- Was je handen in ieder geval voordat je naar buiten gaat, als je weer thuis komt, na het bezoeken van plekken waar veel mensen, en vooral naar de winkel gaat.

Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog.

Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuïten.

- Goed de zakdoekjes weg te gooien.
- Was na het snuïten altijd je handen.

Schud geen handen.

Houd 1,5 meter afstand.

- Behalve bij mensen uit je gezin of huisdier.
- Door twee armlengtes afstand te houden is de kans kleiner dat mensen elkaar besmetten.

Wijf zoveel mogelijk thuis.

Houd 1,5 meter afstand.

Was vaker je handen.

Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuïten.

alleen samen krijgen we corona onder controle

1

Handboek medewerkers - Fleetshart

RICHTLIJNEN HANDEN WASSEN

-

1
Maak je handen nat onder de kraan

2
Doe wat zeep op je natte handen
-

3
Wrijf je handpalmen samen

4
Wrijf en was je vingertoppen en vingertoppen
-

5
Wrijf en was je polsen

6
Wrijf en was je duimen
-

7
Wrijf en was tussen je vingers

8
Spoel je handen grondig af
-

9
Droog je handen met papieren handdoekjes

10
Eenig ontsmettingsmiddel van op je handen en voel het in op alle gewassen delen

Werken met handschoenen

Uittrekken

-

1
Pak de handschoenen ter hoogte van de handgelenk aan de binnenzijde van de binnenkant vast

2
Trek de handschoenen omhoog en schuif de handschoenen van de hand af
-

3
Ruis de handschoenen in de palm van de andere hand of gaai deze in de vuilnisbak

4
Pak de binnenkant van de andere handschoenen vast. Veeg deze binnenzijde af met je hand
-

5
Goed de handschoenen in de vuilnisbak

6
Was na het gebruik van handschoenen opnieuw je handen volgens de 'richtlijnen handen wassen'

Aandachtspunten

1. Na gebruik van de handschoenen zijn deze aan de buitenkant vies, ook al zie je dat niet altijd. Daarom is het belangrijk dat je deze niet met je handen aanraakt.
2. Er kunnen kleine gaatjes in de handschoenen hebben gevallen. Daarom is het essentieel om je handen na gebruik van de handschoenen extra te wassen.

Bijlage 4: Gezondheidscheck contactberoepen

Rijksoverheid

Check: Stel uw klant de volgende vragen:

Had je een of meerdere van deze klachten in de afgelopen 24 uur?

Hoesten

Verkoudheids-
klachten

Verhoging of
koorts

Benaauwdheid

Reuk- en/of smaak-
verlies

Heb je op dit moment een huisgenoot
met milde klachten en koorts en/of
benaauwdheid?

Heb je het nieuwe coronavirus gehad
en is dit de afgelopen 7 dagen
vastgesteld (met een test)?*

Ben je in quarantaine omdat je:

- een huisgenoot of nauw contact bent van iemand bij wie het nieuwe coronavirus is vastgesteld?
- bent (terug)gekomen uit een COVID-19-risicogebied?*
- bent gewaarschuwd door de Coronamelder-app?

Indien een van de vragen met ja beantwoord wordt,
maak dan geen afspraak of annuleer de afspraak

Feb 2021 Meer informatie: rnm.nl/covid19 *Volg het advies op van de GGD **Meer info: www.wijsopreis.nl

Bijlage 5: Versiebeheer

Versie 6 mei 2020:

Basis versie

Versie 8 mei 2020:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Verwijzing naar taxiprotocol en specifieke bepalingen verwijderd op verzoek van KNV
- Enkele persoonsgegevens verwijderd
- Passage inzake ventilatie / airco aangepast
- isopropylalcohol in plaats van isopropanolalcohol
- paginanummering toegevoegd

Versie 20 mei 2020:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Controlevragen Check Vooraf gewijzigd van 2 naar 5
- Passage leerling achterop nemen motorrijlessen verwijderd
- Nieuwe bijlage 4 toegevoegd met Gezondheidscheck contactberoepen
- Passage meeluisteren examenuitslag instructeur toegevoegd

Versie 22 juli 2020:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Beperking 2 personen in lesvoertuig opgeheven
- Passage onderzoek folie bij Tractorlessen verwijderd
- Uitbreiding paragraaf 6.2.8 met WRM-examen protocol IBKI
- Verwijzing naar protocollen IBKI & CBR als vervanging voor paragraaf 6.2.8 en detailuitwerking verwijderd
- Verwijzingen naar TNO onderzoek uit paragraaf 2 (Protocol) verwijderd
- Diverse kleine tekstuele en cosmetische correcties

Versie 2 september 2020:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Vraag 5 gezondheidscheck aangepast mbt bezoek aan risicogebieden in paragraaf 5.3 en 5.4.
- Nieuwe versie "Gezondheidscheck contactberoepen" in bijlage 4.

Versie 29 september 2020:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Toevoeging registratieplicht aan paragraaf 5.3, 5.4 & 6.2.1.

Versie 26 november 2020:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Hoofdstuk 3 vervangen door invoering mondkapjesplicht.
- Toevoeging mondkapjesplicht op diverse relevante plekken.
- Geen beperking 2 personen in lesvoertuig toegevoegd.

Versie 3 maart 2021:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Hoofdstuk 4 Avondklok en hoofdstuk 5 Maximale groepsgrootte toegevoegd.
- Paragraaf 7.3.1 aangepast ivm verbod op theorielessen en cursussen.

Versie 9 maart 2021:

Wijzigingen in deze versie (niet zichtbaar):

- Paragraaf 7.3.1 gewijzigd ivm aanpassingen voor CCV.
- Nieuwe verwijzing naar Corona-protocol IBKI opgenomen.

Versie 16 maart 2021:

- Mogelijkheid theorie examen te doen voor beroepschauffeurs.
- Voldoende ventileren van ruimten.
- Actualisatie links en visuele middelen.
- Info over vaccineren en testen toegevoegd.

Versie 21 april 2021:

- De avondklok vervalt per 28 april 2021
- De theorie examens voor een rijbewijs door het CBR worden weer opengesteld.
- Testen om veilig te werken incl verwijzingen
- Contactpersoon BOVAG aangepast

Versie 31 mei 2021

- Theorielessen per 5 juni weer opengesteld
- Groepsgrootte per 5 juni maximaal 50 personen incl personeel
- Maximale groepsgrootte bij autorijlessen uitgebreid
- Maximale groepsgrootte rijlessen A en AM uitgebreid
- Bijlage 1 Actuele poster van de overheid – maatregelen per 5 juni 2021

Versie 24 juni 2021

- De mondkapjesplicht vervalt per 26 juni 2021/ wel advies
- De maximale groepsgrootte vervalt per 26 juni mits aan de 1.5 mtr afstandsregel wordt voldaan

Versie 17 september 2021

- De mondkapjesplicht is vervallen / wel advies
- De maximale groepsgrootte en de 1.5 mtr afstandsregel zijn vervallen

Versie 6 november 2021

- De mondkapjesplicht is weer ingesteld per 6 november 2021
- Er is een dringend advies de 1.5 mtr. afstandsmaatregel toe te passen.

Versie 18 november 2021

- De 1.5 mtr afstandsregel is aangescherpt in theoriezalen, openbare/ publieke ruimten
- Theorielessen aan alle particuliere rijbewijscategorieën mogen tot 18.00 uur gegeven worden
- Theorielessen aan beroeps gerelateerde opleidingen mogen ook na 18.00 uur gegeven worden.
- Niet meer dan twee personen in de auto aanwezig zijn, tenzij een derde persoon noodzakelijk is voor de uitoefening van het beroep, bijvoorbeeld de (kandidaat)instructeur of (tweede) examinator in het kader van diens stage of opleiding.
- Persoonlijke gegevens mogen niet meer geregistreerd worden
- Het checkgesprek is verplicht

Versie 30 november 2021

- Theorielessen aan alle particuliere rijbewijscategorieën en alle praktijkrijlessen mogen tussen 05.00 – 17.00 uur gegeven worden
- Theorielessen aan beroeps gerelateerde opleidingen mogen ook na 17.00 uur gegeven worden.
- Verscherping quarantaineregels

Versie 19 december 2021

- Rijlessen voor alle categorieën mogen doorgaan ondanks een harde lockdown
- Er mogen maximaal 2 personen in de rijlesvoertuigen zitten
- A en AM mogen rijles met maximaal 2 personen

- Theorielessen zijn niet toegestaan mvv theorieles tbv beroepsgoederen vervoer – Code 95
- De praktijk en theorie examens bij CBR gaan door